

TASHİH SÜRECİ
DEVAM
ETMEKTEDİR.

Kısa Bilgiler

BİLGİ DENİZİ

XVII.yüzyıl, Osmanlı Devleti'nin siyasal ve askerî açıdan eski ihtişamını kaybettiği, klasik düzenin sarsıldığı bir dönemdir. Devlet, Doğu'da Safevi Devleti'yle uzun süredir devam eden rekabetini sürdürmüştür. Batı'da Habsburg (Habsburg) Hanedanlığı ile sınır çatışmaları ve Avusturya cephesindeki uzun savaşlar devam etmiş; kuzeybatıda Lehistan'la Hotin ve Kamançe merkezli mücadeleler yaşanmıştır. Akdeniz'de ise Venedik, özellikle Girit Adası çevresinde Osmanlı'nın en önemli stratejik rakiplerinden biri haline gelmiş ve yıllarca süren deniz savaşlarına girilmiştir.

1. XXII. Yüzyıl Siyasi Gelişmeleri

1590	Ferhat Paşa Antlaşması
1596	Haçova Savaşı
1606	Zivatorok Antlaşması
1612	Nasuh Paşa Antlaşması
1618	Serav Antlaşması
1621	Hotin Antlaşması
1639	Kasr-ı Şirin Antlaşması
1676	Bucaş Antlaşması
1681	Bahçesaray Antlaşması
1683	II. Viyana Kuşatması
1699	Karlofça Antlaşması
1700	İstanbul Antlaşması
1664	Vasvar Antlaşması
1669	Girit'in Fethi

2. Osmanlı'nın Duraklama Dönemine GİRME Nedenleri

- Merkezi otoritenin bozulması,
- Saray kadınlarının devlet yönetimine müdahale etmesi,
- Uzun süren savaşların hazineye mali yük getirmesi
- Padişahların ordunun başında sefere çıkma geleneğini terk etmesi,
- Eğitim sisteminin bozulması,
- Medreselerden aklı ilimlerin çıkarılması,
- Sancıca çıkma usulünün kaldırılması,
- Kafes usulünün getirilmesi,
- Ekber ve Erşed sisteminin getirilmesi,
- Doğuda ve batıda büyük devletlerle mücadele edilmesi,
- Yeniçeri Ocağı'na devşirme sistemine aykırı şekilde asker alınması,
- Beşik Ulemalığı sisteminin getirilmesi,
- Yeniçeri Ocağı'nın eski düzen ve disiplinini kaybetmesi,
- Savaş gelirlerinin ve ganimetlerin azalması,
- İpek ve baharat yollarının önemini kaybetmesi,
- Bilim ve teknik alanlarda Avrupa'nın gerisinde kalınması.

3. Dönemin Padişahları

- III. Murat (1574-1579)
- III. Mehmet (1595-1603)
- I. Ahmet (1603-1617)
- I. Mustafa (1617-1618)
- II. Osman (Genç) (1618-1622)
- I. Mustafa (1622-1623)
- IV. Murat (1623-1640)
- Sultan İbrahim (1640-1648)
- II. Osman (Genç) (1648-1687)
- I. Mustafa (1687-1691)
- II. Ahmet (1691-1695)
- II. Mustafa (1695-1703)

B. XVII. YÜZYIL OSMANLI DURAKLAMA DÖNEMİ KAVRAMLARI

1. Ekber ve Erşed

Osmanlı padişahları arasında taht kavgalarını önlemek amacıyla, en yaşlı ve en akıllı şehzadenin padişah olmasını esas alan sistemdir.

2. Mütakabiliyet

Devletler arası ilişkilerde, bir devletin diğerine uyguladığı muameleyi aynı biçimde geri vermesi ilkesidir. Devletlerarası denk olma durumu eşittir.

3. İltizam

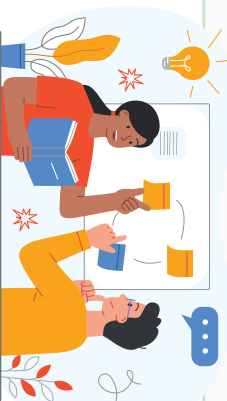
Devletin vergi toplama yetkisini belirli bir süre ve bedel karşılığında şahıslara devretmesidir. İltizam sahipleri, devlete belirli bir vergi ödeyerek halktan vergi toplama hakkına sahip olurlar..

4. Malikane

Devletin gelir getirici tımar ve taşra topraklarının ömür boyu kira karşılığı bir kişiye verilmesidir. Malikane sahibi, devlete yıllık gelir ödeyerek toprağın işletmesini ve vergi toplamasını üstlenir.

5. Sancak Sistemi

Şehzadelerin yönetim ve askerlik alanında deneyim kazanması için Trabzon, Manisa, Amasya, Konya gibi şehirlere giderek eğitim almasıdır.

Etkinlik-1

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri verilen siyasi gelişmelerden uygun olanlarıyla doldurunuz.
 (Her gelişme bir kez kullanılabilir.)

1590 Ferhat Paşa Antlaşması	1596 Haçova Savaşı	1606 Zitvatorok Antlaşması	1612 Nasuh Paşa Antlaşması
1618 Serav Antlaşması	1621 Hotin Antlaşması	1639 Kasr-ı Şirin Antlaşması	1664 Vasvar Antlaşması
1669 Girit'in Fethi	1676 Bucaş Antlaşması	1681 Bahçesaray Antlaşması	1683 II. Viyana Kuşatması
	1699 Karlofça Antlaşması	1700 İstanbul Antlaşması	

- Osmanlı Devleti, İran ile yaptığı savaşlar sonucunda doğuda en geniş sınırlara Antlaşması ile ulaşmıştır.
- Osmanlı ordusu ile Avusturya arasında gerçekleşen ve Osmanlıların büyük bir zafer kazandığı meydan savaşına Savaşı denilmiştir.
- Osmanlı Devleti'nin Avusturya karşısında kazandığı siyasi üstünlüğü kaybettiğini gösteren ve Avusturya'ya karşı ilk kez "eşit devlet" statüsünü kabul ettiği antlaşma Antlaşması'dır.
- Osmanlı Devleti ile İran arasında imzalanan ve İran'ın yıllık vergi ödemeyi kabul ettiği antlaşma Antlaşması'dır.
- İran'ın vergi ödeme yükümlülüğünü sınırlandıran ve iki devlet arasında geçici barışı sağlayan antlaşma Antlaşması'dır.
- Osmanlı Devleti'nin Lehistan üzerine düzenlediği sefer sonunda imzalanan ve Lehistan'ın Osmanlılara vergi vermeyi kabul ettiği antlaşma 'dır.
- Osmanlı -İran arasında imzalanan ve günümüzdeki Türkiye İran sınırının temelini oluşturan antlaşma 'dır.
- Osmanlı Devleti'nin Avusturya ile yaptığı savaşlar sonucunda imzalanan ve Osmanlı lehine olmasına rağmen tam bir üstünlük sağlayamayan antlaşma Antlaşması'dır.
- Osmanlı Devleti'nin Doğu Akdeniz'deki son büyük ada fethi olan gelişme olarak bilinir.
- Osmanlı-Lehistan ilişkilerinde Osmanlı hâkimiyetinin güçlendiğini gösteren ve Podolya'nın Osmanlı'ya bırakıldığı antlaşma Antlaşması'dır.
- Osmanlı ile Rusya arasında imzalanan ve iki devlet arasında yapılan ilk resmi antlaşma olma özelliğini taşıyan antlaşma Antlaşması'dır.
- Osmanlıların Avrupa'daki ilerleyişinin durduğu, Avrupa devletlerinin ittifak hâline geldiği ve büyük bir kuşatmanın başarısızlıkla sonuçlandığı gelişme olarak bilinir.
- Osmanlı Devleti'nin Kutsal İttifak'a karşı büyük toprak kayıplarını kabul ettiği, Türk tarihinde dönüm noktası sayılan antlaşma Antlaşması'dır.
- Rusya ile imzalanan ve Azak Kalesi'nin Ruslara bırakıldığı antlaşma Antlaşması'dır.

Etkinlik-10

Aşağıda verilen olayları haritada numaralandırılmış bölgeler ile eşleştiriniz.

Kasr-ı Şirin Antlaşması

Bahçesaray Antlaşması

Girit Adasının Fethi

II. Viyana Kuşatması

Etkinlik-11

Aşağıda verilen antlaşmaların Osmanlı tarihi açısından önemini yazınız.

1590 Ferhat Paşa Antlaşması

1606 Zitvatorok Antlaşması

1612 Nasuh Paşa Antlaşması

1639 Kasr-ı Şirin Antlaşması

1664 Vasvar Antlaşması

1681 Bahçesaray Antlaşması

1699 Karlofça Antlaşması

1700 İstanbul Antlaşması

Etkinlik-1

Aşağıda verilen ifadelerden doğru olanların başına “D” yanlış olanların başına ise “Y” koyunuz.

- () 1683 II. Viyana Kuşatması'nın başarısız olması Osmanlı Devleti'nin Avrupa'daki güç dengesinde geri çekilme sürecini hızlandırmıştır.
- () Karlofça Antlaşması ile Osmanlı Devleti ilk kez geniş ölçekte toprak kaybetmiştir.
- () Pasarofça Antlaşması Osmanlı'nın Batı karşısında askerî üstünlüğünü tekrar kazandığını göstermektedir.
- () Prut Antlaşması, Rusya'nın Karadeniz'e inme politikasının geçici olarak durdurulduğunu göstermektedir.
- () 1768–1774 Osmanlı-Rus Savaşı sonunda imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşması Osmanlı'nın diplomatik açıdan en ağır antlaşmalarından biridir.
- () Karlofça Antlaşması sonrasında Osmanlı Devleti, kaybedilen toprakları geri almak için “geri alma (reconquista)” politikasına yönelmiştir.
- () XVIII. yüzyıl Osmanlı savaşları, devletin askerî alanda modernleşme ihtiyacını daha görünür hale getirmiştir.
- () Küçük Kaynarca Antlaşması ile Rusya'ya kapitülasyonlara benzer ticari haklar verilmiştir.
- () XVII. yüzyıl sonu ve XVIII. yüzyıldaki savaşlar Osmanlı Devleti'nin mali yapısında herhangi bir bozulmaya yol açmamıştır.
- () 1789'a gelindiğinde Osmanlı Devleti Avrupa'daki güç mücadelesinde belirleyici bir güç olmaya devam etmiştir.

Etkinlik-2

Aşağıda verilen Osmanlı devlet adamlarını dönemlerindeki önemli olaylarla eşleştiriniz.

Padişahlar

III. Mehmed

I. Ahmed

IV. Murad

Köprülü Fazıl Ahmed Paşa

II. Mustafa

Olaylar/Antlaşmalar

Haçova Meydan Muharebesi

Zitvatorok Antlaşması

Revan ve Bağdat Seferleri

Girit Kuşatması

II. Viyana Kuşatması

Karlofça Antlaşması

Etkinlik-5

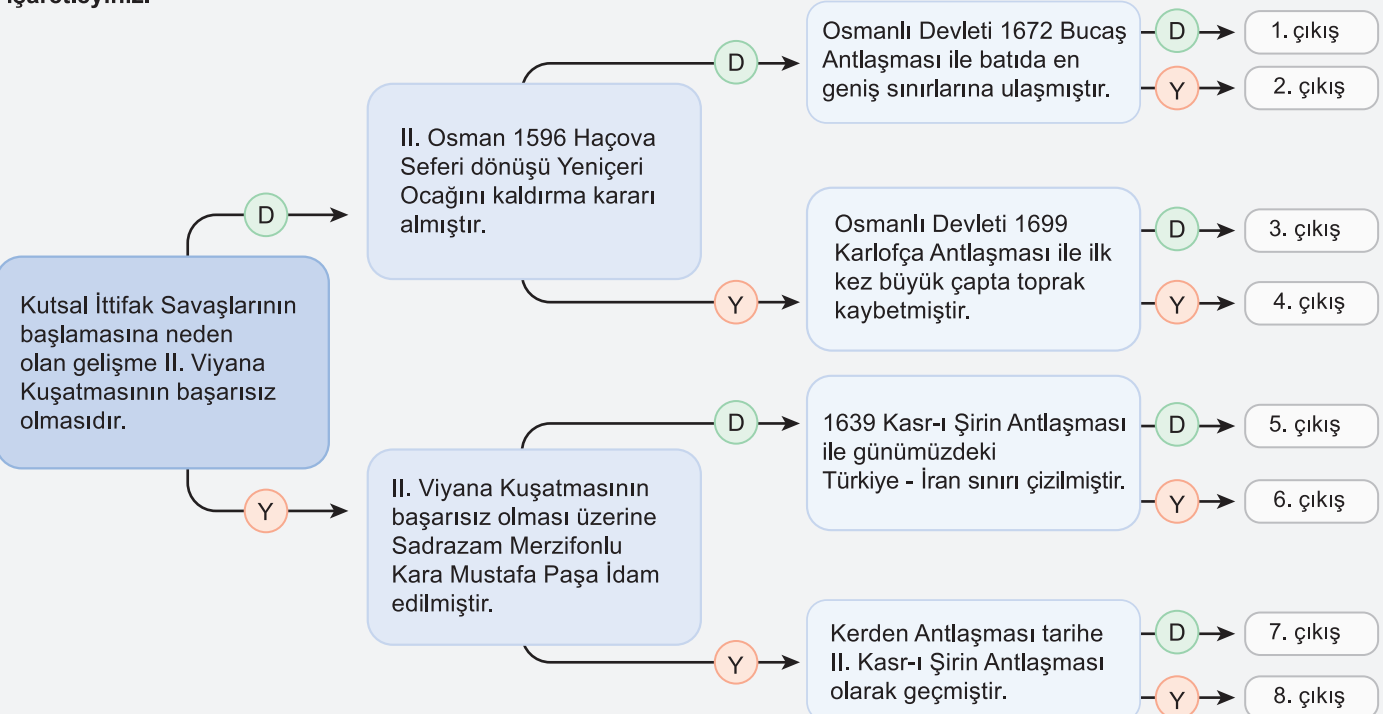
Aşağıda verilen gelişmeleri uygun sonuçlar ile eşleştiriniz.

A	Osmanlı'nın diplomatik ve askerî açıdan en ağır şartları kabul ettiği antlaşmadır.	II. Viyana Kuşatması
B	1718'de imzalanan antlaşma sonrası ortaya çıkan kültürel ve bilimsel canlanma dönemidir.	Karlofça Antlaşması
C	1683 yenilgisiyle başlayan geri çekilme sürecinin hızlanmasına yol açmıştır.	Pasarofça Antlaşması
D	Osmanlı'nın Batı karşısındaki üstünlüğünü kaybettiğinin bir kez daha anlaşıldığı antlaşmadır.	Prut Antlaşması
E	Azak Kalesi'nin Ruslardan geri alınmasını sağlamıştır.	Küçük Kaynarca Antlaşması
F	XVII. yüzyıl sonundan itibaren zorunlu hâle gelen reform ihtiyacıdır.	Lale Devri'nin başlaması
G	Karlofça sonrasında kayıpları telafi etmeyi amaçlayan politika.	Rusya'nın Karadeniz'e inme politikası
H	Osmanlı'nın ilk kez büyük ölçekli toprak kaybettiği antlaşmadır.	Geri alma siyaseti
I	Rusya'nın XVIII.yüzyıldaki tarihi politikasıdır.	Osmanlı'da askerî modernleşme ihtiyacı
J	Osmanlı'nın Avrupa merkezli güç dengesi içinde zayıflayan taraf hâline gelmesini ifade eder.	XVIII.yüzyıl Osmanlı-Avrupa ilişkileri

Etkinlik-6

Aşağıdaki ifadelerin ilkinden başlayarak ifade doğru ise "D" yolunu, yanlış ise "Y" yolunu takip ediniz. Ulaştığınız çıkışı işaretleyiniz.

1. Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyılda tahta çıkışlarda Ekber ve Erşed Sisteminin uygulanmaya başlanması temel amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Merkezi otoriteyi güçlendirmek
- B) Veraset sistemindeki taht kavgalarını azaltmak
- C) Ulemanın yönetimde etkisini artırmak
- D) Eyalet sistemini düzenlemek
- E) Kapıkulu askerlerinin sayısını azaltmak

2. Aşağıdaki gelişmelerden hangisi, Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyılda Avrupa karşısında siyasi üstünlüğünü kaybetmeye başladığının en açık göstergesidir?

- A) Bağdat'ın IV. Murad döneminde geri alınması
- B) Tımar sisteminde aksaklıkların görülmesi
- C) Zitvatorok Antlaşması'nın imzalanması
- D) Celali İsyanları'nın Anadolu'da yayılması
- E) Donanmanın Akdeniz'de etkinliğini sürdürmesi

3. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Duraklama Dönemi'nde yapılan ıslahatların ortak özelliklerinden biridir?

- A) Kalıcı ve köklü sonuçlar doğurması
- B) Avrupa örneklerinin birebir uygulanması
- C) Kişilere bağlı ve süreklilik göstermemesi
- D) Toplumsal yapıyı kökten değiştirmesi
- E) Meşrutiyet esasına dayanması

4. Aşağıdaki padişahlardan hangisi, askeri ve idari alanlarda sert ve merkezîyetçi uygulamalarıyla duraklama döneminde düzeni sağlamaya çalışmıştır?

- A) I. Ahmed
- B) II. Osman
- C) IV. Murad
- D) IV. Mehmed
- E) I. Mustafa

5. Osmanlı Devleti'nin 1699 Karlofça Antlaşması ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi doğrudur?

- A) Osmanlı Devleti'nin ilk toprak kazandığı antlaşmadır.
- B) Osmanlı'nın İslam dünyasındaki liderliği sona ermiştir.
- C) Kapitülasyonlar ilk kez bu antlaşmayla verilmiştir.
- D) Osmanlı Devleti savunma durumuna geçtiğini kabul etmiştir.
- E) Halifelik yetkileri sınırlandırılmıştır.

6. Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyılda askeri alandaki bozulmanın temel göstergelerinden biri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tımarlı sipahilerin etkinliğinin azalması
- B) Savaş teknolojisinde üstünlük sağlanması
- C) Kapıkulu askerlerinin sayısının artması
- D) Donanmanın güçlenmesi
- E) Fetihlerin hız kazanması

7. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Duraklama Dönemi padişahlarından biri değildir?

- A) I. Ahmed
- B) II. Osman
- C) IV. Murad
- D) III. Selim
- E) IV. Mehmed

8. Aşağıdaki yargılardan hangisi Osmanlı Duraklama Dönemi için genel olarak söylenemez?

- A) İslahatlar genellikle kişilere bağlı kalmıştır.
- B) Merkezi yönetimde sorunlar yaşanmıştır.
- C) Avrupa karşısında siyasi üstünlük kaybedilmeye başlanmıştır.
- D) Toplumsal düzen büyük ölçüde korunmuştur.
- E) Askerî alanda bozulmalar görülmüştür.

9. Osmanlı Devleti'nin XVII.yüzyılda imzaladığı 1606 Zıtvatorok Antlaşması ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi doğrudur?

- A) Osmanlı Devleti ilk kez toprak kaybetmiştir.
- B) Avusturya Osmanlı'ya yıllık vergi ödemeyi kabul etmiştir.
- C) Avusturya kralı Osmanlı padişahına denk kabul edilmiştir.
- D) Osmanlı Devleti batıda en geniş sınırlarına ulaşmıştır.
- E) Osmanlı Devleti savunma politikasına geçmiştir.

10. 1639 Kasr-ı Şirin Antlaşması ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenabilir?

- A) Osmanlı–İran sınırı büyük oranda belirlenmiştir.
- B) Osmanlı Devleti ilk kez savaş tazminatı almıştır.
- C) Osmanlı Devleti doğuda toprak kaybetmiştir.
- D) Safevî Devleti yıkılmıştır.
- E) Osmanlı Devleti İran'a kapitülasyon vermiştir.

11. Aşağıda verilen savaş–antlaşma eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Haçova Savaşı – Avusturya
- B) II. Viyana Kuşatması – Avusturya
- C) Bağdat'ın Fethi – Safevîler
- D) Karlofça Antlaşması – Kutsal İttifak
- E) Vasvar Antlaşması – Lehistan

12. Aşağıdakilerden hangisi IV. Murad Dönemi'nde gerçekleşen siyasi gelişmelerden biridir?

- A) Zıtvatorok Antlaşması
- B) II. Viyana Kuşatması
- C) Revan ve Bağdat seferleri
- D) Karlofça Antlaşması
- E) Küçük Kaynarca Antlaşması

1. Osmanlı Devleti'nin 1683 yılında gerçekleştirdiği II. Viyana Kuşatması'nın başarısızlıkla sonuçlanması, aşağıdaki gelişmelerden hangisine ortam hazırlamıştır?

- A) Doğuda Safevîlerle savaşların sona ermesine
- B) Osmanlı'ya karşı Kutsal İttifak'ın kurulmasına
- C) Kapitülasyonların kaldırılmasına
- D) Donanmanın güçlenmesine
- E) İstanbul Antlaşması'nın imzalanmasına

2. 1699'da imzalanan Karlofça Antlaşması Osmanlı Devleti açısından yeni bir dönemi ifade ediyordu.

Aşağıdakilerden hangisi Karlofça Antlaşması'nın Osmanlı Devleti üzerindeki etkilerinden biri değildir?

- A) Osmanlı Devleti'nin Avrupa karşısında savunma durumuna geçmesi
- B) Osmanlı Devleti'nin ilk kez geniş çaplı toprak kaybı yaşaması
- C) Avrupa devletleri karşısında siyasi üstünlüğün kaybedildiğinin kabul edilmesi
- D) Osmanlı Devleti'nin diplomasiye daha fazla önem vermeye başlaması
- E) Osmanlı Devleti'nin kapitülasyonları tek taraflı kaldırması

3. Aşağıdaki gelişmelerden hangisi, Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyılda çok cepheli mücadele yürüttüğünün bir göstergesidir?

- A) Kapitülasyonların verilmesi
- B) Aynı dönemde batıda Avusturya doğuda ise Safevîlerle savaşılması
- C) Donanmanın güçlenmesi
- D) İslahat hareketlerinin artması
- E) Fetihlerin durması

4. 1533'te imzalanan - - - Antlaşması ile Avusturya Osmanlı Devleti'nin üstünlüğünü kabul etmiştir.

Verilen tarihî bilgide boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Kerden
- B) Zitvatorok
- C) Bahçesaray
- D) Ferhat Paşa
- E) İstanbul

5. Avusturya ile yapılan Zitvatorok Antlaşması ile Avusturya arşidükü protokol bakımından Osmanlı padişahına eşit sayılacaktı.

Zitvatorok Antlaşması'ndaki bu maddeye bağlı olarak Osmanlı Devleti hakkında aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşmak mümkündür?

- A) İki devlet arasında mütekabiliyet esasının belirleyici olduğu
- B) Avrupa devletleri üzerindeki siyasi üstünlüğünü tamamen kaybettiği
- C) Dış politikada Avusturya ile ortak hareket edildiği
- D) Doğuda Safevî tehdidinin sona erdiği
- E) Batı yönündeki fetih politikasından tamamen vazgeçildiği

6. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyılda savaştığı devletlerden biri değildir?

- A) Avusturya
- B) Lehistan
- C) Rusya
- D) Venedik
- E) İsveç

7. Osmanlı Devleti, XVI. yüzyılda uluslararası siyasette belirleyici bir güç konumundayken, sonraki yüzyıllarda bu konumunu giderek kaybetmiştir.

Buna göre, Osmanlı Devleti'nin uluslararası siyasi etkinliğinin azalmasında aşağıdakilerden hangisinin doğrudan etkisinden söz edilemez?

- A) Avrupa devletlerinin askeri ve teknolojik alanda ilerleme kaydetmesi
B) Osmanlı Devleti'nin ticaret yolları üzerindeki denetiminin zayıflaması
C) Merkezi otoritenin askerî yapıyı kontrol etmekte zorlanması
D) Avrupa'daki siyasi ve bilimsel gelişmelerin yeterince izlenememesi
E) Osmanlı Devleti'nin istimalet anlayışını sürdürmesi

8. XVII. yüzyıldan itibaren Osmanlı Devleti, Avrupa devletleriyle olan ilişkilerinde askerî gücün yanı sıra diplomatik dengeyi gözetmek zorunda kalmıştır. Bu durum, Osmanlı Devleti'nin uluslararası sistemdeki konumunda bir değişime işaret etmektedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi, Osmanlı Devleti'nin uluslararası alandaki etkinliğinin azaldığını gösteren bir gelişme olarak değerlendirilebilir?

- A) Avrupa devletleriyle yapılan antlaşmalarda karşılıklı eşitlik ilkesinin kabul edilmesi
B) Farklı din ve milletlere yönelik hoşgörü politikasının sürdürülmesi
C) Devlet teşkilatında divan geleneğinin devam etmesi
D) İslam dünyasındaki liderlik iddiasının korunması
E) Fethedilen bölgelerde iskân politikasının uygulanması

9. Aşağıdaki antlaşmalardan hangisi, Osmanlı Devleti'nin Avrupa karşısında savunma durumuna geçtiğini resmen kabul ettiği antlaşmadır?

- A) Zıttorok
B) Vasvar
C) Kasr-ı Şirin
D) Karlofça
E) İstanbul

10. Zıttorok Antlaşması ile Avusturya arşidükü, protokol bakımından Osmanlı padişahına denk kabul edilmiştir.

Bu gelişmeye bağlı olarak;

- I. Osmanlı Devleti'nin diplomatik üstünlük anlayışının zayıfladığı
II. Osmanlı Devleti'nin Avrupa karşısında mutlak üstünlüğünü kaybetmeye başladığı
III. Osmanlı Devleti'nin fetih siyasetini tamamen terk ettiği

yargılarından hangilerine ulaşılabılır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III

11. IV. Murad döneminde Revan ve Bağdat seferleri düzenlenmiş, doğuda Safevîlere karşı üstünlük sağlanmıştır.

Bu durum dikkate alındığında;

- I. Osmanlı Devleti'nin doğu siyasetinde yeniden etkinlik kazandığı
II. Merkezi otoritenin güçlendirilmeye çalışıldığı
III. Avrupa cephesinde kalıcı üstünlük sağlandığı

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

12. 1683 II. Viyana Kuşatması'nın başarısızlıkla sonuçlanmasının ardından Osmanlı Devleti, Kutsal İttifak devletleriyle uzun süren savaflara girmiştir.

Buna göre;

- I. Osmanlı Devleti'nin çok cepheli mücadele yürüttüğü
II. Avrupa devletlerinin Osmanlı'ya karşı birlikte hareket ettiği
III. Osmanlı Devleti'nin askeri üstünlüğünü tamamen kaybettiği

yargılarından hangilerine ulaşılabılır?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

1. Osmanlı Devleti açısından 1590 Ferhat Paşa Antlaşması ile 1672 Bucaş Antlaşması'nın ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) En geniş sınırlara ulaştırması
- B) İpek Yolu'nun denetimini sağlaması
- C) İran ile yapılmış olması
- D) Yüksek tazminat kazandırması
- E) Revan ve Bağdat'ın fethedilmesi

2. Aşağıdakilerden hangisi Kutsal İttifak içinde yer alan devletlerden biridir?

- A) Fransa
- B) İngiltere
- C) Avusturya
- D) Hollanda
- E) Prusya

3. II. Viyana Kuşatması'nın başarısızlıkla sonuçlanmasının Osmanlı Devleti üzerindeki etkileri düşünüldüğünde;

- I. Osmanlı'nın Avrupa'daki ilerleyişi durmuştur
- II. Osmanlı Devleti yeniden fetih siyasetine yönelmiştir
- III. Kutsal İttifak'ın kurulmasına zemin hazırlanmıştır

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

4. Karlofça Antlaşması'nın Osmanlı tarihi açısından önemi dikkate alındığında;

- I. Osmanlı Devleti Avrupa'da ilk kez büyük çaplı toprak kaybına uğramıştır
- II. Osmanlı Devleti'nin savunma dönemine girdiği resmen kabul edilmiştir
- III. Osmanlı Devleti'nin uluslararası itibarı artmıştır

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

5. Azak Kalesi'nin Osmanlı Devleti açısından önemi;

- I. Karadeniz'in güvenliğini sağlaması
- II. Rusya'nın sıcak denizlere inmesini engellemesi
- III. Ege Denizi ticaretini kontrol etmesi

yukarıdakilerden hangileriyle açıklanabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

6. "II. Viyana Kuşatması'nın başarısızlıkla sonuçlanması Osmanlı Devleti'nin Avrupa'daki ilerleyişini durdurmuş, Avrupalı devletlerin Osmanlı'ya karşı ortak hareket etmesini kolaylaştırmıştır."

Bu bilgiye dayanarak;

- I. Kutsal İttifak'ın kurulmasında II. Viyana Kuşatması etkili olmuştur
- II. Osmanlı Devleti Avrupa'da askerî üstünlüğünü korumuştur
- III. Osmanlı Devleti çok cepheli savaşlara sürüklenmiştir

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

7. “Osmanlı Devleti’nin Karlofça Antlaşması’ndan sonra Avrupa’daki gelişmelere daha çok diplomasi yoluyla yaklaşması dikkat çekmiştir.”

Bu bilgiye göre;

- I. Askerî çözüm yerine diplomatik yollar önem kazanmıştır
- II. Osmanlı Devleti Avrupa siyasetinde denge unsuru olmaya çalışmıştır
- III. Osmanlı Devleti yeniden saldırı politikası izlemiştir

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III
D) I, II ve III E) Yalnız III

8. “XVII. yüzyıl Osmanlı tarihinde yaşanan askerî başarısızlıklar, devletin siyasi ve askerî yapısında köklü sorunlar olduğunu ortaya koymuştur.”

Bu durum;

- I. Tımar sisteminin bozulması
- II. Yeniçeri Ocağı’nın disiplinini kaybetmesi
- III. Avrupa’daki teknik gelişmelerin yakalanması

aşağıdakilerden hangilerinin sonucu olarak değerlendirilebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III
D) I, II ve III E) Yalnız III

9. 1711 Prut Antlaşması’nın Osmanlı Devleti açısından önemini artıran temel unsur aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlı’nın Karadeniz ticaretini tamamen denetim altına alması
B) Osmanlı Devleti’nin Batı karşısında ilk kez toprak kaybetmesi
C) Osmanlı’nın Rusya karşısında diplomatik üstünlük sağlaması
D) Osmanlı Devleti’nin kapitülasyonları kaldırması
E) Rusya’nın sıcak denizlere inme politikasını gerçekleştirmesi

10. Aşağıdakilerden hangisi Prut Antlaşması ile Küçük Kaynarca Antlaşması arasındaki temel farklardan biridir?

- A) Prut’ta Osmanlı, Küçük Kaynarca’da Rusya üstün durumdadır
B) Her iki antlaşma da Osmanlı’nın Karadeniz hâkimiyetini güçlendirmiştir
C) Prut Antlaşması Osmanlı’nın ilk toprak kaybına yol açmıştır
D) Küçük Kaynarca, Osmanlı’nın Avusturya ile imzaladığı bir antlaşmadır
E) Her iki antlaşmada da Osmanlı kapitülasyonları kaldırmıştır

11. 1774 Küçük Kaynarca Antlaşması’nın Osmanlı Devleti açısından en ağır sonuçlarından biri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rusya’nın Boğazlar üzerinde tam denetim kurması
B) Osmanlı’nın Karadeniz’i tamamen kaybetmesi
C) Osmanlı’nın ilk kez Müslüman nüfusun bulunduğu bir toprağı kaybetmesi
D) Rusya’nın Osmanlı iç işlerine karışma hakkı elde etmesi
E) Kapitülasyonların süresiz hâle gelmesi

12. Küçük Kaynarca Antlaşması ile ortaya çıkan aşağıdaki gelişmelerden hangisi, Osmanlı Devleti’nin egemenlik anlayışının zedelendiğini doğrudan gösterir?

- A) Rusya’nın Karadeniz’de donanma bulundurması
B) Kırım’ın bağımsız bir devlet hâline gelmesi
C) Osmanlı’nın savaş tazminatı ödemesi
D) Rus tüccarlara ticari ayrıcalıklar verilmesi
E) Azak Kalesi’nin Rusya’ya bırakılması

1. 1792 Yaş Antlaşması ile Osmanlı Devleti aşağıdaki durumlardan hangisini resmen kabul etmiş sayılır?

- A) Balkanlarda milliyetçilik hareketlerinin sona erdiğini
- B) Rusya'nın Karadeniz'de mutlak hâkimiyetini
- C) Osmanlı'nın Avrupa karşısında savunmaya çekildiğini
- D) Kırım'ın Osmanlı toprağı olduğunu
- E) Avusturya ile kalıcı barışın sağlandığını

2. Aşağıdaki antlaşmaların Osmanlı Devleti açısından kronolojik olarak siyasi güç kaybını en açık şekilde yansıtan sıralaması hangisidir?

- A) Prut – Yaş – Küçük Kaynarca
- B) Küçük Kaynarca – Prut – Yaş
- C) Prut – Küçük Kaynarca – Yaş
- D) Yaş – Prut – Küçük Kaynarca
- E) Küçük Kaynarca – Yaş – Prut

3. Aşağıdakilerden hangisi Küçük Kaynarca Antlaşması'nın Osmanlı Devleti açısından "ilk" olma niteliği taşıyan bir sonucu değildir?

- A) İlk kez savaş tazminatı ödenmesi
- B) İlk kez Müslüman nüfusun bulunduğu bir bölgenin kaybedilmesi
- C) İlk kez bir devletin Osmanlı iç işlerine karışma hakkı elde etmesi
- D) İlk kez Karadeniz'in uluslararası ticarete açılması
- E) İlk kez kapitülasyonların süresiz hâle getirilmesi

4. 1792 Yaş Antlaşması'na göre Osmanlı Devleti'nin Rusya ile olan sınırı aşağıdakilerden hangisi olmuştur?

- A) Tuna Nehri
- B) Dinyester Nehri
- C) Dinyeper Nehri
- D) Prut Nehri
- E) Volga Nehri

5. Aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Prut Antlaşması – Azak Kalesi'nin Osmanlı'ya bırakılması
- B) Küçük Kaynarca – Kırım'ın bağımsız olması
- C) Yaş Antlaşması – Kırım'ın Rusya'ya ait olduğunun kabulü
- D) Küçük Kaynarca – Karadeniz'in Türk gölü olmaktan çıkması
- E) Prut Antlaşması – Osmanlı'nın ilk kez büyük çapta toprak kaybı yaşaması

6. Aşağıdaki antlaşmalardan hangisiyle Osmanlı Devleti, Rusya'nın Karadeniz'de kalıcı bir güç hâline geldiğini fiilen kabul etmiştir?

- A) Prut Antlaşması
- B) İstanbul Antlaşması (1700)
- C) Küçük Kaynarca Antlaşması
- D) Pasarofça Antlaşması
- E) Yaş Antlaşması

7. 1711 Prut Antlaşması ile ilgili;

- I. Azak Kalesi Osmanlı Devleti'ne bırakılmıştır.
- II. Rusya'nın Karadeniz'de donanma bulundurması yasaklanmıştır.
- III. Osmanlı Devleti ilk kez savaş tazminatı ödemiştir.

yukarıdaki yargılardan hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

8. Küçük Kaynarca Antlaşması'nın Osmanlı Devleti açısından sonuçları değerlendirildiğinde;

- I. Osmanlı Devleti'nin egemenlik hakları zedelenmiştir.
- II. Karadeniz, Osmanlı'nın mutlak denetiminden çıkmıştır.
- III. Osmanlı Devleti Avrupa karşısında yeniden üstün duruma geçmiştir.

yukarıdakilerden hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

9. XVIII. yüzyılın sonlarında Osmanlı Devleti, Rusya karşısında sürekli savunma durumunda kalmış ve bu süreç 1792 Yaş Antlaşması ile resmiyet kazanmıştır. Bu antlaşma, Osmanlı Devleti'nin Karadeniz'in kuzeyindeki gelişmeleri kabullendiğini göstermektedir.

Bu metne göre;

- I. Osmanlı Devleti'nin Rusya karşısında ilerleme politikası sona ermiştir.
- II. Osmanlı-Rus sınırı yeniden belirlenmiştir.
- III. Kırım'ın Rusya'ya ait olduğu kesin olarak kabul edilmiştir.

Yaş Antlaşmasıyla ilgili yukarıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

10. 774 yılında imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşması, Osmanlı Devleti'nin Rusya karşısında askerî ve diplomatik açıdan zayıfladığını gösteren önemli bir dönüm noktasıdır. Bu antlaşma ile Osmanlı Devleti ilk kez bazı egemenlik haklarından vazgeçmek zorunda kalmıştır.

Bu metne göre;

- I. Osmanlı Devleti'nin iç işlerine müdahale zemini oluşmuştur.
- II. Karadeniz'in Osmanlı denetimi zayıflamıştır.
- III. Osmanlı Devleti yeniden saldırı politikası izlemeye başlamıştır.

Küçük Kaynarca Antlaşması için aşağıdakilerden hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III
D) I ve III E) I, II ve III

11. Küçük Kaynarca Antlaşması ile Kırım Hanlığı bağımsız hâle getirilmiş, ancak bu durum uzun vadede Osmanlı Devleti'nin aleyhine sonuçlar doğurmuştur. Nitekim kısa süre sonra Kırım, Rusya tarafından ilhak edilmiştir.

Bu metinden hareketle;

- I. Osmanlı Devleti Kırım üzerindeki siyasi hâkimiyetini kaybetmiştir.
- II. Antlaşma Osmanlı'nın toprak bütünlüğünü dolaylı olarak zedelemiştir.
- III. Rusya'nın Karadeniz'deki etkinliği artmıştır.

yukarıdaki yargılardan hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

12. Küçük Kaynarca Antlaşması ile ilgili;

- I. Osmanlı Devleti'nin savaş tazminatı ödemesi
- II. Müslüman nüfusun yaşadığı bir bölgenin kaybedilmesi
- III. Bir devletin Osmanlı iç işlerine karışma hakkı elde etmesi

yukarıdakilerden hangisi antlaşmanın ilk olma özellikleri arasında yer alır?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III
D) I ve III E) I, II ve III

Etkinlik-1

Aşağıdaki ifadelerin başına (D) Doğru veya (Y) Yanlış yazınız.

- 1 () Lale Devri, Osmanlı Devleti'nde barış ve ıslahat arayışlarının yoğunlaştığı bir dönemdir.
- 2 () Lale Devri, III. Ahmed döneminde başlamıştır.
- 3 () Lale Devri'nin sembolü olan Sadabad Sarayı İstanbul'da inşa edilmiştir.
- 4 () Bu dönemde Osmanlı Devleti, Avrupa'yı yakından tanımaya başlamıştır.
- 5 () Lale Devri'nde askeri alanda köklü ıslahatlar yapılmıştır.
- 6 () İbrahim Müteferrika, Osmanlı'da ilk Türk matbaasını kurmuştur.
- 7 () Lale Devri, Patrona Halil İsyanı ile sona ermiştir.
- 8 () Lale Devri'nde yalnızca saray çevresi etkilenmiş, halk tamamen dışlanmıştır.
- 9 () Lâle Devri'nde kurulan ilk Türk matbaasında, hattatların işsiz kalmasını önlemek amacıyla Kur'an-ı Kerim, tefsir ve fıkıh gibi dini kitapların basılmasına izin verilmemiştir.
- 10 () Yirmisekiz Çelebi Mehmet Efendi, Paris elçiliği sonrasında hazırladığı raporla Osmanlı Devleti'nin Batı tarzı askeri okullar ve teknik yenilikler yapması konusunda ilham kaynağı olmuştur.

Etkinlik-2

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri verilen kelimelerden uygun olanlarıyla doldurunuz.

Patrona Halil

III. Ahmet

İbrahim Müteferrika

Sefaretname

Nevşehirli Damat
İbrahim Paşa

Avrupa

- 1 Lale Devri, Osmanlı Padişahı _____ döneminde yaşanmıştır.
- 2 Dönemin en etkili devlet adamı _____ 'dir.
- 3 Osmanlı'daki ilk Türk matbaası _____ tarafından kurulmuştur.
- 4 Lale Devri'nin sona ermesine neden olan olay _____ İsyanı'dır.
- 5 Bu dönemde Avrupaya gönderilen elçiler _____ raporları hazırlamıştır.
- 6 Sadabad Sarayı, _____ mimarisinden etkilenecek yapılmıştır.

Etkinlik-7

Aşağıda verilen kavramları, karşılarında yer alan tanımlarla doğru şekilde eşleştiriniz.

Kavramlar

Sefaretname

A

Elçi

B

Matbaa

C

İbrahim Müteferrika

D

28 Mehmet Çelebi

E

Tanımlar

Yazılı eserlerin çoğaltılmasını sağlayan teknik araç ve üretim sistemi.

Osmanlı'da Avrupa hakkında gözlem ve değerlendirmeler içeren, Batı'yı tanıtan eser türü

Osmanlı Devleti'ni Fransa'da temsil etmiş, yazdığı eserle Batı'nın tanınmasına katkı sağlayan ilk geçici elçi.

Osmanlı Devleti tarafından Avrupa'ya gönderilen ve gittiği ülkenin siyasi, sosyal ve kültürel yapısını rapor eden görevli.

Osmanlı Devleti'nde ilk Türk matbaasını kuran ve kitap basımını başlatan kişi.

Etkinlik-8

Aşağıda verilen gelişmeleri, bu gelişmelerle doğrudan ilişkili durumlarla eşleştiriniz.

A

İlk geçici elçiliklerin açılması

B

İlk özel matbaanın kurulması

C

Tulumbacılar Ocağı'nın kurulması

D

İlk çiçek aşısının uygulanması

Avrupa'daki yangın söndürme teşkilatlarının örnek alınması

Osmanlı Devleti'nin Avrupa'yı daha yakından tanıma ihtiyacı

Sağlık alanında koruyucu hekimlik uygulamalarının başlaması

Bilgi ve kültürün daha geniş kitlelere ulaştırılmasının hedeflenmesi

Etkinlik-9

Aşağıdaki olayları, ortaya çıkardıkları sonuçlarla eşleştiriniz.

Olay

1.

Sefaretname yazılması

(...)

2.

İbrahim Müteferrika Matbaası'nın faaliyete geçmesi

(...)

3.

Avrupa'ya elçi gönderilmesi

(...)

4.

Tulumbacılar Ocağı'nın kurulması

(...)

5.

İlk çiçek aşısının uygulanması

(...)

Sonuç

A

Osmanlı Devleti'nde bilgi üretimi ve yayılımı hız kazanmıştır.

(...)

B

Avrupa'nın siyasi ve kültürel yapısı hakkında bilgi edinilmiştir.

(...)

C

Salgın hastalıklarla mücadelede bilinçli uygulamalar başlamıştır.

(...)

D

Batı'daki teknik ve kurumsal gelişmeler örnek alınmaya başlanmıştır.

(...)

E

Şehir yaşamında güvenlik ve kamu hizmetleri gelişmiştir.

(...)

1.

Osmanlı Devleti'nde ilk Türk matbaası, 1727 yılında Lale Devri'nde İbrahim Müteferrika ve Said Efendi tarafından kurulmuştur. Bu matbaada dinî kitapların basımına izin verilmemiş, ilk basılan eserler Vankulu Lügati gibi sözlükler, tarih ve coğrafya kitapları gibi din dışı eserler olmuştur.

Yukarıda verilen bilgiye göre;

- I. Matbaanın kurulmasıyla hattatların toplumsal ve ekonomik önemi hızla azalmış, meslek kaybolma noktasına gelmiştir.
- II. Din dışı alanlarda kitap basımına öncelik verilmesi, devletin hem pratik bilgiyi yaygınlaştırma hem de geleneksel çevrelerle çatışmadan yenilik yapma stratejisinin göstergesidir.
- III. Matbaanın faaliyete geçmesi, Osmanlı ordusunun aynı dönemde İran ve Avusturya cephelerinde yaşadığı askeri başarısızlıkları doğrudan ve kalıcı olarak düzeltten bir rol oynamıştır.

öncüllerden hangilerinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

2. Lale Devri'ndeki yenilikler, çoğunlukla askeri ve idari yapıda köklü değişiklikler yerine, kültürel, sosyal ve teknik alanlarda yoğunlaşmıştır.

Bu durum, dönemin padişahı III. Ahmet ve sadrazamı Damat İbrahim Paşa ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisini güçlendirir?

- A) Batı'nın askeri üstünlüğünün nedenlerini anlamakta yetersiz kaldıklarını
B) Devletin bekasını sağlamaktan ziyade, mevcut barış ortamında yaşam kalitesini ve prestijini yükseltmeyi önceliklediklerini
C) Islahat yapma yeteneğinden yoksun olduklarını
D) Halkın tepkisinden aşırı derecede çekindiklerini
E) Şeriata aykırı işler yapmaktan kaçındıklarını

3. Lale Devri, Osmanlı tarih yazımında uzun süre "eğlence ve savurganlık dönemi" olarak nitelendirilmiş, ancak sonraki tarihçiler tarafından bu yaklaşım eleştirilerek dönemin "ilklerin ve modernleşme tohumlarının atıldığı bir evre" olduğu vurgulanmıştır.

Lale Devri ile ilgili yorumun zaman içerisinde değişmesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yeni arşiv belgelerinin ortaya çıkması
B) Tarihçilerin kullandığı metodoloji ve tarihe bakış açılarındaki değişim
C) Lale Devri'nde yapıların etkilerinin ancak uzun vadede anlaşılabilmesi
D) Dönemin yabancı gözlemcilerinin anlattıklarının dikkate alınmaya başlanması
E) Cumhuriyet dönemi devrimleri için meşruiyet arayışı

4

4. Lale Devri'nde görülen aşağıdaki gelişmelerden hangisi, Osmanlı Devleti'nin Avrupa ile ilişkilerinde "pasif bir izleyici" konumundan aktif bir "diplomasi süreci"ne geçiş yaptığının göstergesi sayılabilir?

- A) İlk Türk matbaasının kurulması
B) Çiçek aşısının uygulanmaya başlanması
C) Paris, Viyana gibi başkentlere geçici elçilikler açılması
D) Yalova'da kâğıt fabrikasının inşa edilmesi
E) Mimari eserlerde Avrupalı sanatçıların etkisinin görülmesi

5 ve 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

1718 Pasarofça Antlaşması'nın ardından Osmanlı Devleti, uzun süreli bir barış politikası izlemeye başlamıştır. Bu dönemde, Avrupa'nın askeri ve teknik üstünlüğü ilk kez açıkça kabul edilmiş ve batıya yönelik ilk kalıcı adımlar atılmıştır. Bu adımlar, daha çok kültür, diplomasi ve yaşam tarzında kendini göstermiştir. Saray çevresi ve devlet erkânı, Avrupa başkentlerine elçiler göndererek onları yakından tanımaya ve yenilikleri raporlamaya çalışmıştır. Ancak bu yenilik hareketleri, geniş halk kitlelerine yayılmak yerine İstanbul'da, özellikle zenginler arasında, lüks, eğlence ve estetikle sınırlı kalmıştır. Bu durum, saray ile halk arasında bir kopukluk yaratmış ve tepkilere neden olmuştur.

5. 1718 sonrasında Osmanlı Devleti'nde yaşanan Lale Devri'nde, Avrupa'ya yönelik elçilik heyetlerinin gönderilmesi ve yeniliklerin genellikle İstanbul'daki belirli bir kesimin yaşam tarzına yansması aşağıdaki yargılardan hangisini doğrular niteliktedir?
- A) Osmanlı'nın Avrupa ile her alanda tam bir iş birliğine gittiği
- B) Yapılan yeniliklerin toplumun tüm katmanlarına ulaştığı
- C) Yenilik hareketlerinin öncelikle askeri alanda yoğunlaştığı
- D) Batılılaşma sürecinin seçkin ve sınırlı bir çerçevede başladığı
- E) Halkın, yeniliklere karşı hiçbir tepki göstermediği
6. Yukarıdaki paragrafa göre, Lale Devri ıslahatları ile ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşılabilir?
- A) Yeniliklerin temelinde, Avrupa'nın üstünlüğünün fark edilmesi yatar.
- B) Devlet, dış politikada uzun vadeli bir barış ortamı hedeflemiştir.
- C) Yenilikler, ekonomik yapıda köklü bir değişim yaratmayı amaçlamıştır.
- D) Diplomasi, Avrupa'yı tanımanın bir aracı olarak görülmüştür.
- E) Yeniliklerin halka yayılmaması, toplumsal huzursuzluklara zemin hazırlamıştır.

7. Osmanlı Devleti'nde 1718-1730 yılları arasında yaşanan ve "Lale Devri" olarak adlandırılan dönem, ıslahat tarihi açısından önemli bir deneyim olarak değerlendirilir. Bu dönemde, ilk kez Avrupa'ya elçiler gönderilerek, siyasi, askeri ve kültürel gelişmeler yakından takip edilmiştir. Aynı zamanda İbrahim Müteferrika'nın matbaası, tercüme faaliyetleri gibi teknik yenilikler hayata geçirilmeye çalışılmıştır. Ancak bütün bu adımlar saray çevresi ile halk arasında derin bir uçurum oluşturmuştur. Nihayetinde, artan vergiler ve yolsuzluk iddiaları ile birleşen bu sosyal gerilim, 1730'da büyük bir halk ayaklanmasına yol açarak dönemi sonlandırmıştır.

Buna göre Lale devri hangi gelişme ile sonlanmıştır?

- A) Kabakçı Mustafa İsyanı
- B) Suhte İsyanları
- C) Şeyh Bedrettin isyanı
- D) Celali İsyanlar
- E) Patrona Halil İsyanı

4C

8. Padişah III. Ahmed döneminde, devlet erkânının Avrupa başkentlerine gönderdiği elçiler, gördüklerini ayrıntılı bir şekilde 'sefaretnâme' denilen defterlere kaydetmişlerdir. Bu raporlarda, yalnızca siyasi durum değil; aynı zamanda matbaalar, hastaneler, parklar, tiyatrolar ve sosyal hayat da tasvir edilmiştir. Yirmisekiz Çelebi Mehmed Efendi'nin Paris izlenimleri, Osmanlı aydınında Batı'ya dair merak uyandırmıştır.

Yukarıda verilen metinde, Lale Devri'nin hangi yönüne vurgu yapılmaktadır?

- A) Askerî ıslahatlara öncelik verildiği
- B) Yeniliklerin halk tabanında yaygınlaştığı
- C) Avrupa'nın sadece siyasi değil, kültürel ve sosyal yönleriyle de incelendiği
- D) ıslahatların dini otoriteler tarafından yönlendirildiği
- E) Ekonomik kalkınmanın temel hedef olduğu